СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ IX. | Олифантъ, Па. Четверъ 8-го Серпня 1901. | Число 32.

Переглядъ тыждневый.

Великій сталевый страйкъ, въ котрôмъ бере участь до 85.000 робôтниковъ, вмѣсто скôнчити ся, що здавалось правдоподôбнымъ минувшого тыждня, готовъ приняти видъ борбы на жите и смерть. Въ суботу були представителѣ робôтниковъ въ Ню Йорку въ цѣли остаточного полагодженя справы зъ Морґаномъ и другими головачами сталевого тросту. На жаль Морґанъ и другѝ капіталісты не хотѣли пристати на жаданя робôтниковъ такъ, що теперь доперва страйкъ буде розпочинатись на добре. Президентъ робôтниковъ Shaffer говоривъ, що сего тыждня завôзве всѣхъ робôтниковъ належачихъ до Amalgamated Association, щобы выйшли на страйкъ, а такожь буде просити о помôчь другѝ сильнѝ орґанізаціи робôтничѝ якъ Центральну Робôтничу Юнію, Майнерску Юнію, Амер. Федерацію Працѣ и т. и. Зъ другои стороны компаністы грозять, що они спровадять до роботы неюнійныхъ людей и що мусять страйкъ зломити. Правдоподôбно однакъ — имъ се не удасть ся — бо робôтники зробили все зô свои стороны, щобы залагодити справу въ добрый способъ, отже будуть мати симпатію публики; такъ само мало знайдесь такихъ людей, що схочуть пôйти працювати на ихъ мѣсце. О с о б л и в о н а шѝ л ю д е, н е х а й н е в а ж а т ь с я и т и д о ж е л ѣ з н ы х ъ ф а б р и к ъ р о б и т и н а м ѣ с ц е с т р а й к е р ô в ъ, але нехай тримають ся разомъ зъ другими страйкерами-робôтниками, якъ се робили пôдчасъ угльового страйку та въ другихъ выпадкахъ, где робôтники допоминались слушно належныхъ имъ правъ.

Послѣдными роками Американцѣ мешкаючѝ въ полудневыхъ стейтахъ, поробили додатки до своихъ конституцій маючѝ на цѣли позбавити права голосованя якъ найбôльше число Ніґрôвъ. Теперь Ніґры начинають протестувати противъ сеи кривды, а оденъ Ніґеръ именемъ D. J. Ryanes внѣсъ скаргу до суду, длячого его имени не вписано до спису маючихъ право голосованя. Ryanes бувъ невôльникомъ и сыномъ невôльника, не умѣе читати анѣ писати, анѣ немае маетку вартости $300.00 и на пôдставѣ тыхъ причинъ ему вôдмовлено права голосованя, хотяй вôнъ выконувавъ се право за послѣднихъ 30 лѣтъ. Если судъ рѣшить въ корысть Ніґра, тогды весь додатокъ до конституціи въ Louisiana и пôвн. Каролайнѣ, котра мае подôбне право — зôстане узнаный неконституційнымъ, а тымъ самымъ необовязуючимъ. — Льосоване бувшои індіяньскои землѣ на Kiowa-Comanche резервацiи вже скôнчилось. Зъ 165.865 лишь 13.000 дôстали фармы, зъ котрыхъ кожда мае по 160 акрôвъ. Кождый, що дôставъ фарму, мае заплатити за неѣ правительству $200.00, хотяй декотрѝ фармы варта 40.000 долярôвъ. Въ сей способъ правительство дôстало за землю $2.600,000, зъ котрыхъ Индіянамъ заплатять $500.000 сейчасъ, а пôвтора міліона пôзнѣйше. Понеже всѣхъ Индіянъ на сѣй резервацiи е 4.000, то кождый зъ нихъ мае 160 акрôвъ поля, дôстане сейчасъ $125.00 и буде мати у правительства $375.00. Тѝ, що не дôстали землѣ при теперѣшной выгравцѣ, могуть потѣшатись ще тымъ, що Сполуч. Державы мають до роздачѣ ще 1,100.000.000 акрôвъ землѣ, кромѣ тои що въ Алясцѣ.

Ходить чутка, що армія на Филипинахъ мае бути зменшена о 10.000 воякôвъ. Полковникъ Morrison (американьскій) доносить до міністерства вôйны, що на Филипиньскихъ островахъ пануе невôльництво (хочь и не во всѣхъ околицяхъ) таке саме якъ було въ Сп. Державахъ передъ цивільною вôйною. Людей купують, продають, роблять ними и ховають ихъ якъ худобу. Дѣти невôльниковъ належать до панôвъ ихъ родичѣвъ.

Братъ хиньского цѣсаря, принцъ Чунъ вôдъѣхавъ до Нѣмеччины, щобъ перепросити цѣсаря за те, що его посланецъ Кетелеръ зôставъ забитый пôдчасъ розрухôвъ въ Пекинѣ. — Въ Манчуріи выбухло повстане, котрому російске войско не годно було дати раду. Многѝ села знищенѝ, сотки людей помордовано.

Въ Африцѣ Французы бють ся зъ Мурами. Тѝ послѣднѝ зôстали побитѝ.

Подôбно якъ въ Галичинѣ, вже всѣ соймы австрійскихъ коронныхъ краѣвъ покôнчили свои нарады. Нѣ оденъ зъ нихъ однакъ не привѣсъ радости центральному вѣденьскому правительству, президентови міністрôвъ Керберови и всѣмъ великимъ австрійскимъ рыбамъ. Они вôдобрали имъ сонъ, попсували апетитъ и показали наглядно, що Австрія конечно потребуе реформъ въ хосенъ народôвъ (а не консервативныхъ партій), и що штучне жите, яке они ѣй надали въ часѣ остатныхъ парляментарныхъ сесій, лише продовжило страшный розстрôй мѣжь рôжными народами поодинокихъ краѣвъ. Сварка, обструкція и сецесія — отсе були щоденнѝ гостѣ майже по всѣхъ соймахъ, почавши вôдъ галицкого и ческого, а скôнчивши на горицкôмъ. Та инакше й не могло бути.— Якъ звѣстно, бôльша часть австрійскихъ краѣвъ заселена рôжными народностями: Поляки зъ Русинами, Нѣмцѣ зъ Чехами, Италійцѣ зъ Нѣмцями и пр. мусять тамъ жити побôчь себе. Бѣда лишь въ тôмъ, що центральне вѣденьске правительство нѣколи не трактувало тѝ народы по рôвнѣ; бѣда, що оно всегда вôддавало слабшій народъ на поталу сильнѣйшому и немовь нарокомъ роздувало огонь ненависти мѣжь ними. Днесь та ненависть дôйшла якъ разъ до найвышшои точки тай пôдъ назвою національныхъ спорôвъ, розпочала борбу на жите и смерть. Безъосновнѝ проте всякѝ змаганя консерватистôвъ, щобы ту борбу перервати, бо она лишь тодѣ устане, коли слабшѝ и покривдженѝ вôдзыскають утраченѝ права.

Въ Галичинѣ зачинае поволи проявляти ся выборчій рухъ. Першій дивъ знакъ житя польско--шляхоцкій »Комітетъ центральный«, себто кôлька найбôльшихъ недругôвъ и ворогôвъ працюючого народу, выбираныхъ на часъ кождыхъ выборôвъ черезъ шляхту. Робôтничѝ польскѝ ґазеты называють его комітетомъ для выборчихъ надъужить, але се ще не зовсѣмъ вôдповѣдна назва. Вôнъ вышукуе всѣхъ кандидатôвъ на послôвъ, розумѣе ся, своихъ приклонникôвъ; вôдъ него выходять приказы туманити, обкрадати и стрѣляти хлопôвъ при выборахъ; вôнъ тримае на складѣ головнѝ выборчѝ махерства и его радше треба бы звати злодѣйскимъ комітетомъ, котрый обкрадае 7 міліонôвъ людей! Мѣжь Русинами, мѣжь тыми понижеными, застрашуваными и угнетеными галицкими Русинами рухъ выборчій ще досыть слабый. Лишь мѣсцями беруть ся они горячійше до дѣла, але загалъ спить по давному. Є однакъ надѣя, що рускій »Народный Комітетъ«, котрый сими днями выдавъ выборчу вôдозву до всѣхъ Русинôвъ галицкои землѣ, розумна аґітація и нашѝ горячѝ патріоты розбудять и заохотять его до борбы.

Вороги французкои републики вѣщували ажь до теперь, що она вже довго не потягне, що въ еи нутро закрала ся страшна анархія, що приклонникôвъ републиканьскои формы ряду е вже въ нѣй дуже мало и що она мусить бути замѣнена на державу монархічну. Теперь — мовляли — ще скорше наступить сеся перемѣна, бо духовеньство буде противъ неи аґітувати, мстячись за знесене монастырôвъ и за законъ о духовныхъ конґреґаціяхъ. Тымчасомъ все дѣе ся противно. При выборахъ до ґенеральныхъ радъ, якѝ тамъ вôдбули ся въ другôй половинѣ липня, републиканьцѣ и поступовѝ елементы вôднесли такъ свѣтлу и рѣшучу побѣду, що всѣ монархісты и консерватисты на довгѝ часы стратили надѣю зробити зъ Франціи цѣсарство.

Бота, Деветъ, Делярей, Штайнъ, борѣть ся дальше! Наколи буде потреба, прійде полекша. — Оъ таку депешу пôславъ недавно Круґеръ бурскимъ вождамъ въ пол. Африцѣ. Значить оно, нѣ менше, нѣ бôльше, що Круґеръ гадае змусити Анґлію до уступства, хоче нуряти еѣ такъ довго, ажь она зобачить ся надъ берегомъ — банкруцтва, стратитъ бôльшу часть войска, высланого до Африки, дочекае ся якоись новои ворохобнѣ въ своихъ кольоніяхъ, замѣшаесь въ нову вôйну и мусить уступити зъ Африки. А до сего справдѣ вже недалеко. 300 воякôвъ, котрѝ недавно повернули зъ Африки, кидали и толочили ногами медалѣ, якими ихъ надѣлено за участь въ вôйнѣ, домагаючись вмѣсто нихъ кôлькамѣсячнои заплаты. Значить се, що Анґлія вже не мае гроша навѣть на выплату для вôйска. Дальше: въ Индіяхъ починае ся велика ворохобня и потреба зъ Африки послати тамъ 70,000 войска, а оногды въ анґ. парляментѣ оденъ зъ вызначнѣйшихъ політикôвъ остерѣгавъ правительство, щобы вже разъ заключило зъ Бурами миръ, бо цѣла Европа выступае противъ Анґліи. — А бурскѝ вождьı, слѣпо послушнѝ старенькому президентови, ведуть дальше кроваву вôйну. При кôнци минувшого мѣсяця побили Анґлійцѣвъ коло Бремерсдорпъ въ краю Суазôвъ; пôдъ Ґраддокъ въ кольоніи Кейпъ и недалеко Шіпсъ, де обрабували такожь желѣзничій поѣздъ, забераючи множество живности и амуніціи. Окрôмъ того звели зъ Анґлійцями битву пôдъ Кромстадтъ, надъ рѣкою Дурнъ въ Аренджь и пôсля найновѣйшихъ телеґрамôвъ, зъ дня 4. с. м. пôдъ Naboomspruit. Ту Буры въ числѣ 150 не лишь забрали Анґлійцямъ цѣлый жел. поѣздъ зъ богатыми припасами, але въ додатку забили имъ 18 воякôвъ а 10 полонили. Пôдъ Фіксбурґъ за то згинувъ бурскій комендантъ Германъ Штайнъ, стрыечный братъ президента.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Серпень.		
8	Ч.	Ермолая
9	П.	† Пантелеймона
10	С.	Прохора, Иннокентія
11	Н.	10. Калиника
12	П.	Силы и Силуана
13	В.	Евдокима
14	С.	† Креста, Мак (Нач. п.)

— **Знову** вынайдено нафту въ Lima, O. Керниця ся дае кôлька тысячь бочокъ ропы на день.

Любовна трагедія

Михайло Дуда, господарь въ Щирци (Галичина) мавъ жѣнку, що заодно водила ся зъ парубками. Дуда знавъ о тôмъ, але, що любивъ жѣнку, то й на все дививъ ся крôзь пальцѣ. Однакъ вô всѣмъ перебере ся мѣрка. Недавно дали ему знати, що его жѣнка сидить въ корчмѣ зъ парубкомъ Паринякомъ и запиваесь. Дуда пôйшовъ, ставъ пôдъ вôкнами и чекавъ. Незабавки, коли Дудиха выйшла зъ корчмы и зъ коханкомъ пустила ся въ поле, Дуда зачавъ йти въ слѣдъ за ними. Паринякъ добачивъ то, добувъ за селомъ нôжь зъ за холявы, кинувъ ся зъ нимъ на Дуду и пробивъ го въ саме серце. Люде дали знати о тôмъ до жандармеріи, а тѝ зловили убійника и вôдставили до арешту.

— **Згорѣло** лѣсôвъ минувшого року въ Сполуч. Державахъ вартости бôльше якъ 50 міліонôвъ долярôвъ. Причиною огнѣвъ були умысный пôдпалъ, неосторожнôсть, а найчастѣйше огонь зъ коминôвъ переѣжджаючихъ черезъ лѣсы льокомотивъ.

— **Урядовый** рахунокъ показуе, що въ 1899 роцѣ громы зробили шкоды на 6 міліонôвъ долярôвъ. Найбôльше потерпѣли тѝ будôвлѣ, що не мали громозводôвъ, хотяй и зъ тыхъ около 70 зôстало ушкодженыхъ черезъ громы.

— **Професоръ** J. B. Smith выслѣдивъ, що москиты, котрѝ розносять заразки малярiи, не плодять ся въ стоячôй водѣ, але въ спокôйныхъ закуткахъ пливучихъ потокôвъ. Вынищити ихъ отже можна лишь черезъ спростоване корытъ потокôвъ та бачене на те, щобъ такихъ спокôйныхъ мѣсць въ потокахъ не було.

— **Выкопали** зъ землѣ цѣле передисторичне мѣсто на індіяньскôй резервацiи мѣжь Durango, Col. и Farmington, N. M. Кромѣ меньшихъ будынкôвъ, що зôстали добре захованѝ, вôдкопано двѣ палаты, зъ котрыхъ одна мае 1000, друга 100 покоѣвъ. Въ палатахъ и поодинокихъ домахъ знайдено много цѣкавыхъ знарядôвъ зъ каменя и дерева, котрѝ вôдвезено до Smithsonian институту въ Вашинґтонѣ.

— **При** розсаджуваню угля въ майнахъ, въ Гейзелтонъ, Па. порохъ за вчасно выстрѣливъ и забивъ на мѣсци Юрія Ванольского и Йосифа Ковальского.

— **Буря** зъ градомъ и громами навѣстила минувшого тыждня околицю Бардіева, шаришского комітату на Угорщинѣ. Грôмъ запаливъ тодѣ кôлька будынкôвъ, а мѣжь иншими ударивъ такожь въ дôмъ жида Рубіна въ Довгихъ Лукахъ тай забивъ Исаака Голендера и Нафтулу Тайтельбавма, зъ Горлиць.

— **Старѝ** грошѣ выкопавъ малый, 12 лѣтный хлопчина, Мартинъ Луцѣвъ, въ Храбузнôмъ, коло Зборова (Галичина). Вавивъ ся вôнъ на обôйстю, копаючи ямки, тай вôдпорпавъ 1½ лѣтровый горнець, наповненый срѣбною монетою зъ часôвъ Жигмонта III. 1609 р. и Казимира 1653 р. Поки батько хлопчины довѣдавъ ся о тôмъ, сусѣды порозберали монету такъ, що лишило ся всего 660 штукъ такои величины, якъ теперѣшнѝ австрійскѝ монеты по 20 сотикôвъ и 70 якъ коронôвки. Староство золочôвске забрало тѝ монеты и вôдослало до намѣстництва, обѣцюючи Луцеви нагороду. Не знати лишь, чи та нагорода не наступить ажь на страшнôмъ судѣ — бо въ такихъ выпадкахъ лучилось вже щось подôбного въ Галичинѣ.

— **Телеґрамы** до анґлійскихъ ґазетъ доносять о новыхъ повѣняхъ на Угорщинѣ. Найбôльше лиха заподѣяла рѣка Дунай, що выступила зъ берегôвъ и понищила засѣвы, позрывала мосты, позаберала домы, потопила множество худобы, а навѣть кôлькадесять людей стратило при тôмъ житє. Пр. въ пôддунайскôмъ сѣльци Арадваръ пôшло зъ водою [illegible] домôвъ, а утопилось 9 особъ; коло Алґіо потопило ся кôлька тысячь штукъ худобы, въ Моравѣ 26 людей, а въ Будапештѣ ще до теперь находить ся до 300 домôвъ пôдъ водою.

— **Канадійске** правительство робить дослѣды своихъ пôвнôчныхъ земель, сподѣючись тамъ вôднайти немалѝ богатства. Немалымъ богацтвомъ для сего краю суть лѣсы, що надъ затокою Гудсонъ и въ Лабрадоръ выносять около 1,700.000 квадратовыхъ миль.

— **Не** лишь въ Америцѣ, але и въ Европѣ сего року велика спека, якъ въ Анґліи, Нѣмеччинѣ, Австріи, Норвеґіи, а навѣть пôвнôчнôй Росіи. Въ наслѣдокъ сего много людей померло, ще бôльше похорѣлось, а и засѣвы всюды потерпѣли.

— **Вульканъ** Клоетъ въ пôвнôчнôй Явѣ засыпавъ розтопленою лявою 700 людей, мѣжь ними деякихъ Европейцѣвъ.

— **Жандармерія** австрійска вою̂е; сими днями привезено до шпиталя въ Новôмъ Сончи, Йосифа Щепаняка, зô Щавницѣ (Галичина), котрого вахмайстеръ жандармеріи — Духъ, поранивъ тяжко и вôдтявъ одно ухо Не тяжко намъ ще буде почути, що орґаны австрійского безпеченьства публичного починають стрѣляти хлопôвъ, немовъ воробцѣвъ въ просѣ...

— **Доносять** намъ, що о. Ґуловичь зъ McAdoo, Pa. вже обнявъ парохію при церкви Пр. Дѣвы въ Scranton, Pa., а о. Іляшевичь парохію въ Brooklyn, Pa.

— **Кравецкій** страйкъ въ мѣстѣ Ню Йоркъ и Бруклинъ, якъ заявивъ ґенеральный секретарь орґанізаціи кравцѣвъ, Гвайтъ, вже закôнчивъ ся и то побѣдою робôтникôвъ. Ще лишь въ кôлькохъ шапахъ робôтники не вернули до працѣ въ наслѣдокъ сего, що властителѣ не хотять позаводити санѣтарныхъ улѣпшень. Загаломъ, въ цѣлôмъ страйку брало участь 50 тысячь людей.

— **Якъ** галицкѝ верховоды дбають про народну освѣту, може послужити за найлѣпшій примѣръ Львôвъ, столиця краю, осередокъ духового житя. Выявило ся именно, що тамъ 10.000 дѣтей не поберае жаднои науки зъ браку — учительскихъ силъ...

— **Найбôльше** скла въ Спол. Державахъ вырабляе Пенсилвенія.

Масы леду

вôдлучили ся вôдъ околиць пôдчасъ послѣдныхъ надзвычайно горячихъ днѣвъ, котрѝ дали ся вôдчути на пôвночи, и теперь яко ледовѝ горы грозять небеспеченьству кораблѣвъ на Океанѣ. Але бôльше небеспеченьство якъ сѝ ледовѝ горы, грозить кождôмъ мѣсци людскому житю и здоровлю уживане ледовыхъ напоѣвъ, котрѝ суть початкомъ богато лѣтныхъ слабостей, спроваджують застуджене жолудка, нестравнôсть, диспепсію и другѝ хоробы. Певнымъ лѣкарствомъ и неомыльною забеспекою противъ тымъ хоробамъ есть едино Тринера Амер. Елікcіръ Гôркого Вина, пріемный лѣтный напитокъ, поручованый лѣкарами и горячо рекомендованый черезъ тыхъ, що зôстали вылѣченѝ. Продають его въ аптикахъ, але берѣть лишь се, що есть вироблене черезъ першого правдивого фабриканта, Jos. Triner-a, 799 S. Ashland Ave., Chicago, бо безчисленнѝ наслѣдованя не мають правдивои лѣчничои вартости и не могуть ґарантувати вамъ наверненя силъ и здоровля.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для рускоrо народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

БЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЕМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраевыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

„ПАНСЛАВІСТИЧНА“ АҐІТАЦІЯ ВЪ АМЕРИЦѢ?

Мадярскѝ старокраевѝ ґазеты наробили послѣдными часами не мало крику зъ причины »панславістичнои« аґітаціи въ Америцѣ. Послѣдный товчокъ до сего дали ревизіи*) переведенѝ въ селѣ Бехеровѣ, шарискои столицѣ, пôдчасъ котрыхъ найдено у людей, що перейшли на російске православіе въ Америцѣ, статуты »Общ. Взаимопомощи«, вôдзнаки тои-жь орґанізаціи, якісь книжки и ґазеты (мѣжь иншими вѣденьске »Просвѣщеніе«), въ котрыхъ мало стояти таке: »Люде пробудѣть ся, бо вже недалеко сей часъ, коли царь заберe Галичину и вышну Угорщину«. Деякѝ ґазеты писали навѣть, що члены »Общ. Взаимопомощи« обовязують ся пôдъ присягою ширити »панславістичнѝ« идеѣ та вщѣпляти ненависть до Угорщины, що причиною всего суть угорскѝ попы, перейшовшѝ въ Америцѣ на рос. православіе, що роботу свою ведуть они при помочи ґазеты »Свѣтъ« и грошей. Щобы запобѣчи сему лиху, радять они въ порозумѣню зъ Австріею, бо и еѣ грозить небеспеченьство зъ того самого боку, ужити всѣхъ средствъ дипльоматичныхъ, церковныхъ и господарскихъ тутъ въ Америцѣ, та выдавати тутъ патріотичну мадярску ґазету по словеньски.

Якъ видно Мадяры порядно налякались тымъ бôльше, що такѝ »страхи на ляхи« вже не вôдъ нынѣ трублять ся по ґазетахъ. Вже въ 1884. появлялись въ мадярскихъ часописяхъ статѣ остерѣгаючѝ Мадярôвъ передъ тутешною »панславістичною« аґітаціею, а въ 1892 р. гр. кат. Мадяры зъ Cleveland, O. пôслали меморандумъ до пряшѣвского епископа и до міністра просвѣты, щобы тіи-жь высылали тутъ лишь тыхъ попôвъ, що суть добрыми Мадярами, бо »панславізмъ« ширить ся тутъ дуже сильно. Кромѣ сего деякѝ зъ угорскихъ гр. кат. тутешныхъ попôвъ, а и цивільнѝ Мадяры писали вôдъ часу до часу письма до старокраевыхъ ґазетъ, або тайнѝ доносы до мадярскихъ властей та страшили ихъ »панславізмомъ«, думаючи черезъ се осягнути свои особистѝ цѣли. Тыми цѣлями суть посады: гр. кат. епископа, конзулѣвъ, редактора словеньскои ґазеты редаґованои въ мадярскôмъ дусѣ и другѝ, а всѣ, розумѣе ся, добре платнѝ зъ касы угорского правительства. Тѝ особистѝ цѣли, що мали принести дотычнымъ особамъ не лишь добрѝ грошѣ, але и гоноры, коштували ихъ вже доси немалѝ грошѣ, и тому то они вспôльными силами постарались теперь, нагнати мадярскому правительству такъ великого страху, якъ се тôлько було въ ихъ силѣ, а то черезъ ревизіи у бехерôвскихъ людей. Такѝ то тайнѝ причины сего великого крику. Чи мадярске правительство справдѣ настрашило ся и для борбы зъ »панславізмомъ« установить свого гр. кат, епископа, взбôльшить число конзулѣвъ та стане выдавати тутъ словеньску ґазету — се для насъ Русинôвъ обоятне. Мы знаемо, що Русины американьскѝ не схочуть пôдлягати такому епископови, котрый въ першôй мѣрѣ буде аґентомъ мадярского правительства, а що до конзулѣвъ та словеньскои ґазеты, то тѝ ще менше могуть мати вплыву на наше жите и менше насъ обходити.

За те могуть и повиннѝ насъ обходити другѝ пытаня звязанѝ зъ сею справою, а именно: 1) чи справдѣ така »панславістична« аґітація въ Америцѣ истнуе; 2) якѝ еѣ наслѣдки такъ тутъ якъ и где инде, а 3) якъ заховують ся проводирѣ сеи аґітаціи въ виду пôднесеного крику въ мадярскихъ ґазетахъ?

На перше пытане мусимо вôдповѣсти, що панславістичнои аґітаціи въ правдивôмъ значѣню того слова въ Америцѣ нема. Суть вправдѣ одиницѣ, котрѝ хотять, якъ казавъ незабутый Тарасъ Шевченко, щобы всѣ Славяне стали добрыми братами, але аґітаціи, если не рахувати кôлька неудачныхъ пробъ въ тôмъ напрямѣ — нема. За се маемо тутъ досыть розширене »москвофільство«, се есть таку появу, котру треба всегда вôдрôжняти вôдъ славянофільства чи панславізму. Бо коли панславізмъ не выключае самостôйного розвою поодинокихъ славяньскихъ народностей въ якимъ небудь напрямѣ и на якôмъ небудь поли, то идеаломъ москвофільства е теперѣшна урядова Росія зъ еѣ порядками, а остаточнымъ баженемъ, щобы ся нынѣшна урядова Росія загорнула пôдъ себе всѣ славяньскѝ народы и ихъ поглонула — словомъ, щобы всѣ Славяне стали Москалями пôдъ управою одного батюшки-царя. Сю послѣдну появу т. е. не панславізмъ, але москвофільство, на жаль ту маемо.

Зô всѣхъ славяньскихъ народôвъ живучихъ въ Америцѣ проявляесь оно найбôльше мѣжь Словаками и Русинами, зъ котрыхъ першѝ майже на половину москвофілы. Мѣжь Русинами ширить москвофільство передовсѣмъ російска православна місія при помочи устнои аґітаціи, брошуръ, ґазетъ, братствъ, своеи церковнои орґанізаціи и т. п. Що и рублѣ въ тôмъ грають свою ролю, рѣчь певна. Та-жь недавно п. Амфітеатровъ писавъ выразно въ „Новôмъ Времени“, що Росія выдае на свои москвофільскѝ цѣли рôчно декôлька міліонôвъ рублѣвъ. Чижь американьскѝ москвофілы мали бъ бути такъ ще дурнѝ, щобы не облизали также дещо зъ тыхъ міліонôвъ? Не думаемъ. Кромѣ рос. православнои місіи ширять тутъ москвофільство деякѝ тутешнѝ гр. кат. попы и цивільнѝ люде. Декому могло-бъ здаватись се неправдоподôбнымъ, однакъ оно справдѣ такъ есть. Розумѣе ся, що та друга партія не ширить москвофільства религійного, бо се противить ся еѣ интересамъ, але въ поглядахъ національныхъ, літературныхъ та суспôльныхъ она рôдна сестра партіи російско-православнои.

Якѝ-жь наслѣдки сеи аґітаціи?

О, наслѣдкôвъ много, а якѝ гарнѝ! Народъ не знае хто вôнъ е, чи Словакъ, чи Мадяръ, чи Полякъ, чи Москаль, чи Русинъ; еще найскорше признаесь, що вôнъ »унґаръ«, а на пытане якои вѣры, скаже, що »Руснакъ«. Деякѝ бôльше »ученѝ«, що дуже часто не знають навѣть свого имени пôдписати, боять ся фонетики и »рандиґалôвъ« якъ чортъ свяченои воды, по школахъ для браку етимольоґічныхъ букварôвъ (а страху передъ фонетичными) по 30 дѣтей учить ся зъ одного подертого букваря, выданя Общ. Качковского, а російскій царь и козаки (про котрыхъ часто говорить ся и пише по ґазетахъ) се, если можна такъ сказати, »політичный идеалъ« тутешного москвофіла зъ люду. Тѝ, що перейшли на православіе, рôжнять ся хиба ще тымъ, що належать до иншихъ орґанізацій и не »вѣрять« въ папу, але въ синодъ. А що-жь »интеліґенція«? Интеліґенція также не знае хто она е, говорить зъ малыми лишь выимками мѣжь собою по мадярски; если треба вже доконче, то пише и говорить язычіемъ, що не мае нѣчого вспôльного зъ живою рускою мовою, нѣчого не читае, нѣчимъ не интересуесь, кромѣ власного бизнесу, дивить ся на свѣтъ взагалѣ, а особливо на низшихъ вôдъ себе очима мадярского або польского шляхтича, »політичнѝ жь« симпатіи еѣ неяснѝ: подивляе силу Росіи, а зъ другого боку Мадярщина принаджуе еѣ бутнымъ житемъ своихъ панкôвъ. Єсли-бъ треба коротко схарактеризувати наслѣдки сеи аґітаціи, то се найлѣпше дасть ся зробити отсими словами: байдужность о загальне добро, матеріялізмъ, темнота, мертвеччина. Се и не дивниця. Не може бо зле дерево родити добрыхъ овочѣвъ. Якѝ овочѣ зродили москвофільство въ Галичинѣ, мѣжь Словаками*) и гдеинде, такѝ самѝ родить и тутъ.

А що жь проводирѣ москвофільства мѣжь Русинами на крики у мадярскихъ ґазетахъ?

Однѝ доси нѣчого, бо у нихъ, якъ сказано, москвофільство и мадярство змѣшане разомъ, а другѝ вôдкликались въ особѣ о. протоерея Товта (въ ґазетѣ »Magyar Hirmondo«, July 11., 1901), а то въ тôй цѣли, щобы якъ найбôльше зменчити въ очахъ мадярского правительства значѣне москвофільскои аґітаціи. О. Товтъ посылае во первыхъ статутъ »Общества Взаимопомощи« згаданôй ґазетѣ, щобы доказати, що ся орґанізація не мае жадныхъ політичныхъ цѣлей; дальше пише, що до російскои православнои церкви въ Америцѣ належить 37.000(?!) Индіянôвъ, 12—14.000(?!) Сербôвъ, Дальматинцѣвъ, Чорногорцѣвъ, Арабôвъ, Американцѣвъ и другихъ, **а лишь 4--5.000(?!) галицкихъ и угорскихъ Русинôвъ и то такихъ, котрѝ тутъ стало осѣли(?!)**, а правдивыхъ Москалѣвъ лишь 200—300(?!) людей. Хто переглядавъ календарь »Общества Взаимопомощи«, тôй мусѣвъ запримѣтити, що на сторонѣ XXVI. и XXVIII. въ списѣ прихожанъ поданѝ зовсѣмъ иншѝ числа. На що-жь було, о. Товтъ, зменчати числа православныхъ галицкихъ и угорскихъ Русинôвъ? Чей-же календарь »Общ. Взаимопомощи« у васъ есть? Але бачите, о. Товтъ хоче зменчити вагу москвофільскои аґітаціи въ Америцѣ въ очахъ Мадярôвъ, бо хто-жь знае якъ еще на старôсть може кому выпасти?

Тому то вôнъ и пише, що перейшовшѝ на православіе галицкѝ и угорскѝ Русины тутъ стало осѣли, значить, до краю не вернуть (а сего найбôльше Мадяры боять ся), що попамъ православнымъ, отже и о. Товтови, платять не рублями, але тыми долярами(?!), що Росія дôстала, вôдпродавши Аляску Спол. Державамъ, **що за 20—30 лѣтъ будуть правдоподôбно по всѣхъ тутешныхъ церквахъ православныхъ по англійски богослуженя вôдправляти**, та що »Свѣтъ« не шкодить нѣчого мадярскому правительству, бо его задача есть занимати ся религійными справами и воювати противъ галицкихъ попôвъ, котрѝ суть радикалы соціялисты, а ихъ идеалами такѝ безбожники, якъ російскій нігілістъ (sic!) Драґомановъ и галицкій радикалъ Франко. Коротко беручи, о. Товтъ хотѣвъ такъ сказати: мы православнѝ не шкодимо вамъ, мадярскому правительству, зовсѣмъ. Тыхъ пару тысячь людей, що перейшли на православіе, вже нѣколи до краю не вернуть, а за 20—30 лѣтъ станутъ чистыми Американцями такъ, що для нихъ треба буде богослуженя вôдправляти по анґлійски. Але тутъ суть рôжнѝ безбожники, радикалы, котрѝ страшнѣйшѝ вôдъ насъ и бôльше вамъ годнѝ пошкодити. Тыхъ стережѣть ся! Gut gesagt, нема що казати! Не знаемо лишь, чи оно зовсѣмъ подобае ся нашимъ людямъ та ще декому.

Вказуване о. Товта на насъ, якъ небеспечныхъ людей, намъ не зашкодить, се вже робили и роблять другѝ и то досыть часто.

Намъ, якъ сказано попередно, байдуже якѝ мѣры прійме мадярске правительство до борбы противъ шириню ся москвофільства въ Америцѣ; анѣ его опѣки не потрѣбуемо, анѣ не думаемо, щобы оно потрафило боротись зъ нимъ успѣшно.

Одинокою збруею, якою можна боротись противъ москвофільства, якъ и всякихъ другихъ родôвъ обскурантизму, е просвѣта, интелектуальне и моральне пôднесене народу. Тымъ оружіемъ мы боремось и будемо противъ него боротись на дальше, безъ помочи якого-небудь правительства, въ тôмъ переконаню и зъ тою вѣрою, що побѣда буде наша.

*) Ревизіи були зробленѝ на донесене якихсь гр. кат. попôвъ до жандармеріи.

*) Цѣкаво, що одною зъ причинъ бѣдности словеньскои літературы е ихъ москвофільство. Толкують другорядныхъ або и третерядныхъ писателѣвъ російскихъ, а не стараютъ ся пôзнавати другихъ літературъ, примѣромъ рускои, мѣжь тымъ якъ Русины для нихъ зовсѣмъ ближшѝ и теріторіяльно и культурно, якъ Москалѣ. Оденъ интеліґентный Словакъ, котрому мы мали нагоду показати рускѝ книжки, страшно зачудовавъ ся надъ боґацтвомъ (въ порôвнаню зô словеньскою) нашои літературы взагалѣ, а особливо популярнои. Мы думаемо, що сего зачудованя не було бы, если-бъ Словаки перестали зовсѣмъ дивитись лишь выключно на Росію и то офіціяльну.

АМЕРИКАНЬСКѝ СУДЫ А РОБÔТНИКИ.

Зъ нагоды сегорôчного страйку машинистôвъ, зайшло щось такого, що обговорюють днесь майже всѣ часописи безъ взгляду на партіи. Навѣть часописи капіталістичнѝ остерѣгають передъ подôбными практиками.

Ото судія Gager зъ »сопрім корту« въ New Haven, Conn. выстосувавъ вырокъ, на пôдставѣ котрого трійцять islкомъ страйкуючимъ машиністамъ въ Ansonia, Conn., занятыхъ въ Farrel's Foundry »затацювано — якъ кажуть нашѝ люде — ихъ власнѝ маетки, щобы компанія могла свою страту на нихъ пошукати въ часѣ страйку, змовъ, вôдговорюванъ и т. д. Сей судейскій крокъ Gager-а зве ся „injunction“ и выкликавъ велике здивоване и огôрчене.

Що американьскѝ суды не належать до найсправедливѣйшихъ на земли, о тôмъ всѣ знали. Однакъ щобы судія поступавъ такъ стороннично и каравъ одныхъ за те, що другимъ вôльно, сего нѣхто не сподѣвавъ ся. Капіталістамъ можна орґанізуватись, лучитись въ тросты, обнижувати платню робôтникамъ, выкидати ихъ за дверѣ и т. д., пôдчасъ коли того всего не вôльно робôтникамъ. Робôтникъ мае лишь мовчати. Такъ выходить зъ рѣшеня сего судіи.

Навѣть така паньска ґазета, якъ „Evening Post“ осуджуе поступокъ Gager-а и остерѣгае пріятелѣвъ передъ чимсь подôбнымъ. Та ґазета мѣжь иншимъ пише такъ: »судія въ своимъ „injuntion“ помѣшавъ рѣчи найневиннѣйшѝ зъ проступкомъ и злочиномъ, якѝ вже взборонюе законъ карный; вôнъ не розумѣе рôжницѣ мѣжь правомъ а безправіемъ, мѣжь невинностю а виною. Своимъ вырокомъ п. судія взборонивъ по просту робôтникамъ бесѣдувати. Вôнъ зробивъ злочиномъ се, чого право не уважае за злочинъ; вôнъ позбавивъ робôтникôвъ простого и найвызначнѣйшого способу высказувати свои гадки«. Та сама ґазета дальше каже, що »судія поступивъ бôльше якъ стороннично, бо прецѣнь робôтники могли-бъ такъ само скаржити и компаністу, а тымчасомъ мають доказъ, що тамъ справедливости для нихъ нема«.

Часописи робôтничѝ и независимѝ скартали сей вчинокъ ще острѣйше. А зъ того всього видко, що робôтника мусять невпинно орґанізоватись и дбати о свои интересы, не вôдпочиваючи, доки не дôбють ся своихъ правъ. А се могуть выбороти лишь черезъ просвѣту, свѣдомôсть клясову и постоянность.

або.

Письмо

до касіера бл. п. „Общества священниковъ“.

П. Т.

Свого часу запытували Вы мене, чи годжусь на те, щобы мою вкладку дати на певну цѣль. Розумѣесь, я не згодивъ ся. Въ наслѣдокъ чого отримавъ-емь письмо вôдъ Васъ дня 3. грудня 1900. зъ повѣдомленемъ, що мои грошѣ суть затриманѝ »въ касѣ общества Дух. до дальшого розпорядженія«. На пôдставѣ такои вôдповѣди я дня 28. грудня 1900. зажадавъ звороту моихъ грошей, на що не дôставъ я жадной вôдповѣди анѣ грошей.

Въ виду сего сказаного и того права, що товариство — котре черезъ два роки вôдъ основаня не скликало жадного мітинґу анѣ не складало жадныхъ справоздань — уважаесь за таке, що его нѣколи не було, прошу Васъ о. К. Лавришинъ днесь о зворотъ тыхъ грошей, якѝ я вплативъ на Вашѝ руки.

Ansonia, Conn., July 31, 1901.

Ант. Вончевскій.

Дописи.

Зъ Ansonia, Conn.

Дня 28. липня с. р. вôдбувъ ся головный рôчный мітинґъ братства св. АА. Петра и Павла въ Ансонія, Конн. На мітинґу тôмъ перечитано доходы и розходы братскѝ зъ цѣлого року. Контрольоры найшли все въ порядку и значно взбôльшену суму грошей въ касѣ, за що належить ся подяка старому урядови и слава за добре урядоване. Потôмъ наступили выборы нового уряду. Выбранѝ зôстали:

Гавр. Дандыкъ, предсѣдатель; Стеф. Собѣнъ, мѣст. пред.; Єропимъ Горбаль, секретарь, 130 Maine Str., Derby, Conn.; Ил. Глива, заст. секр.; Анд. Пôдбережникъ, касіеръ; Ди. Сидорякъ, заст. кас; Мих. Пôдбережнякъ, капитанъ. Опѣкуны хорыхъ: Петро Карпякъ въ Ансоніи и Яцко Качмарчикъ въ Дерби; Ст. Петровскій, дверникъ, Алек. Горбаль, секретарь „Союза“ (Box 320, Derby, Conn.) Въ Waterbury філія: Дмит. Демяновичь, предс.; Иванъ Констанкевичь, секретарь.

Гав. Дандыкъ, пред.,
Єр. Горбаль, секрет

Зъ Edmonton, Alta., Canada.

Чи пригадуете собѣ читателѣ »Свободы« допись о однôмъ Нѣмцю Ваґнерѣ въ Едмонтонъ, котрый пообкрадавъ рôжными циганьскими та жидôвскими шпекуляціями нашихъ Русинôвъ? Тôй самъ Нѣмець Ваґнеръ дня 20. юлія зôставъ засудженый на 5 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ, а ще одна справа найтяжша жде на него, за котру сподѣе ся вôнъ самъ три або чотыри роки. Праця и заслуга въ тôмъ есть самого Ваґнера, котрый своимъ шкандальнымъ характеромъ наготовивъ собѣ вязницю за бѣдныхъ галицкихъ еміґрантôвъ тяжко запрацюванѝ грошѣ. Отже побачте яка есть конечна потреба, щобы мати свôй »Н. Р. Е. Дôмъ«, где бы можна дôстати якусь пораду и пересторогу передъ такими якъ вôнъ ошукавцями.

М. Ґовда.

КУМЫ ГРИЦЬ И ИВАНЪ
(зъ Канады).

Гр.: Ґадей, куме Йвани!

Йв.: Ґадей, ґаде і. сідайти.

Гр.: Зараз, дякую. Куми, а ви ни чули, ци вже йде той писар Митрополита з Ґальцийі до Канади?

Йв.: Я чув, що мав приїхати. бо було в ґазетах руских, але чось нима до сего часу, то ни знаю ци буде.

Гр.: Я вам скажу, я певно чув, що ни буди.

Йв.: А ви від кого чули, хто так дужи знае добри, що ни буди.

Гр.: А вот сего тижня було два наших ксьондзи. Єден був з краю новий, то навіть він казав, що ви ни будити мати свого попа в Канаді.

Йв.: А то чуму ви кажити, що наш піп, а ваш ксьондз? Ніби ваш ліпший від нашого сьвященника?

Гр.: Чикайти, куми, ни гнівайти ся на мени, бо наш таки ліпший, я вам скажу. Правда ваш ксьондз, як христит діти, то мастит миром, а наш як христит, то сипли соли в рот, то тому ліпший, бо всі люди кажут, що котра дитина ни кричит в церкви, як піп христит, то вмре, а наші ксьонз сипля соли, то мусит кажди кричати.

Йв.: Хоц і кричут, али таки все мрут.

Гр.: Е, говори до гори. Я вам за образи, а ви за гарбузи. То ніц що мрут, коли его мают за мудрого.

Йв.: Ото ми мудрий, бити ся в каплици, робити з каплиці коршму.

Гр.: Чикайти-но, він ся ни бив за зле, али за Христову міру.

Йв.: Е, бодай вас і з вашов бесідов, шкода, що вам вже голова облізла а ще дурна; що за міра Христова?

Гр.: Чикайт куми, то ружниця. По вашому Христова віра, а по нашому міра. От дивіт яка ружниця: наші вмирлі мают ліпшу міц як ви живі, бо сеї неділі мали оба ксьондзи мшу за душі змарлі, що заслонили очи в офіці, як мав кулявий термін, потому він нимав кари.

Йв: Або вмирлі що помогли ему? Поміг біскуп францускиий, бо вложив за него в кавцию 5 тисяч долярів, а 200 долярів дав адвокатови, що сам більши ни варт як 5 центи.

Гр.: Що ви куми плитети бомки, що ни варт більши як 5 центи? Тажи з него шкіра варт більши як 10 ц., бо вона вже досить біди визнала по тих пущах канадийских. От ваш еден був приїхав П. тай втік.

Йв.: То байка; мині за ним ни жаль, лиш, знаєти, він знае робити якись бальсам, то дужи був би помічний блощицям.

Гр.: Та де ту е блощиці?

Йв.: Бодай вас, тажи в мени такі, що можна мірити на бушлі, або комарі? Я вчера цілий день ходив по своїй фармі ловив в сіти як рибу, (я собі мислив, що виловлю та ни буди більши), виртаю відти а їхі знов таке нанесло як було. Али я їм ся дам в знаки: завтра піду,

то всім порубаю сокиров ноги, а пару злобю старих, принесу до хати, запру до комори. Ото будут молоти на жорнах.

Гр.: Або вони такі сильні, щоби камінь тягнули?

Йв.: Бодай вас. А ви ни чуєти яка в него сила? як де втне, аж міхур набіжит, як сливка!

Гр.: Йду, куми, бо застигнут пироги з ягодами. Добраніч.

Пôдслухавъ краянъ.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА."

Хотячі приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядниковъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Въ другôй половинѣ Юлія с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючі нові члены:

Jessup, Pa.	Число въ гол.книзѣ:
Стефанъ Юрко	996
Онуфрій Ив.	978
Priceburg, Pa.	
Барушокъ Тимко	2184
Либунъ Андрѣй	2185
Станчакъ Ив.	2185
Мима Мик.	2186
Ковальчикъ Фец.	2186
Мотыль Илько	2187
Федоринець Олек.	2187
Парыло Лав.	2188
Мима Илько	2188
Голендра Анд.	2189
Мотыль Фецьо	2189
Данчо Михаилъ	2190
Парколопъ Онуф.	2190

(Дальше буде.)

Велике нещасте недавно тому спôткало въ Eleanora, Pa. Миколу Кирпана. Пôдчасъ роботы въ майнахъ експльодувавъ ґазъ и выпаливъ ему обѣ очи. Кирпанъ походить зъ Галичины, села Тылява, пов. Кросно и мае въ краю жену и дѣти. Щасте еще, що належить до „Р. Н. Союза", отже дôстане запомогу. — Таке подôбне нещасте може спôткати кождого нашого робôтника, але бѣда ему, если не належавъ до нѣякои орґанізаціи. Отже, братя робôтники, приступайте до братствъ и до „Р. Н. Союза", бо нѣхто не може знати, що ся зъ нимъ стане. А бѣда не ходить по лѣсѣ, але по людяхъ!

Безъ вступного

до „Р. Н. Союза" буде приниматись членôвъ въ мѣсяцю Октобру с. р.

Д. Пирчь,
секретарь

ПОСМЕРТНІ † ВѢСТИ.

Марія Ґлюзъ, родомъ зъ Шквѣртного, пов. горлицкого, въ Галичинѣ, жена Данька Ґлюза, члена »Р. Н. Союза«, ч. гол. кн. 1704, зъ Jersey City, N. J., померла дня 16. линня, б. р.

Антоніна Вислоцка, жена Димитрія Вислоцкого, чл. »Р. Н. Союза«, ч. гол. кн. 359, зъ Shamokin, Pa., померла дня 6. юлія, 1901. Небôжка була родомъ зъ Устя Руского и походила зъ роду Ґамбалѣвъ.

Вѣчная имъ память!

НОВИНКИ.

Дôстане безплатну пораду. Кождый, хто мае яку справу до суду въ старôмъ краю, и напише до головного уряду Руско Народного Еміґраційного Дому въ Америцѣ на адресу: REV. N. PIDHORECKY 76 GRAND STR., JERSEY CITY, N. J.

Руско-Народ. Еміґраційный Домъ мае свого руского адвоката въ краю.

Увага

До 5. августа вôдповѣло на нашу загадку, умѣщену въ 30-ôмъ числѣ „Свободы", 22 людей. Имена ихъ подамо доперва пôзнѣйше. Просимо спѣшитись зъ надсыланемъ вôдповѣдей, бо часъ вже короткій; термѣнъ кôнчить ся 25. августа.

— **Вôдтяло** руку Ипол. Демчакови, 24-лѣтному Русинови въ Jessup, Pa. минувшои суботы. Вôнъ робивъ пôдъ брехою, и упавъ зъ кары на землю, а коло перейшло ему черезъ руку. Теперь находить ся въ Lackawanna шпитали въ Scranton, Pa. и правдоподôбно выздоровѣе, але буде калѣкою до смерти. И. Д. належить до братства им. Б. Хмельницкого въ Олифантѣ.

— **Збились** два трены минувшои недѣлѣ недалеко Lockport, N. Y., при чômъ 2 людей стратило жите, а многі покалѣчені.

— **Величезный** мôстъ бруклиньскій пукъ въ кôлькохъ мѣсяцяхъ, а зауважавъ се доперва якійсь полісменъ — помимо сего — що мѣсто удержуе добре платныхъ инспекторôвъ, котрыхъ обовязкомъ доглядати мосту и доносити о каждômъ хочь бы найменчômъ его ушкодженю.

— **Мати** нѣмецкого цѣсара умирае.

— **Желѣзна** основа великого будынку, якій будуе ся на розѣ 5-ои и Ґрендъ улицѣ въ Питсбурґъ, Па., перевернула ся минувшои пятницѣ, при чômъ 3-хъ людей було на мѣсци забитыхъ, а оденъ е тяжко потовченый. Вину сего нещастя приписують будôвничому.

— **Ажь** до сего вже доходить, що въ стейтѣ Миссиссипі починають вже лінчувати цѣлі мурыньскі родины. Таке стало ся дня 1. с. м. въ мѣсточку Карролитонъ, де скажена товпа вытягнула зъ вязницѣ цѣлу родину муринôвъ, зложену зъ матери, сына и дочки, пôдозрѣлыхъ о убійство, и вывѣшали ихъ всѣхъ въ недалекômъ лѣску. Страшна звѣрскôсть, тымъ бôльше, що якъ показало ся, двѣ повѣшені женщины зовсѣмъ не були нѣчого винні!

— **Панъ**-американьску выставу оглянуло въ протягу 3-охъ минувшихъ мѣсяцѣвъ 2,724,908 гостей.

— **Горять** лѣсы въ Прусахъ. 1.200 акрôвъ лѣса въ огни, котрый трудно угасити зъ причины сильного пôвнôчно-захôдного вѣтру.

— **Чудного** попа мае польска парохія въ Shenandoah, Pa. Называе ся вôнъ кс. Янушкевичь и (якъ доносить „Patryota") попадае въ страшенну лють, наколи зобачить, що робôтникъ читае яку свѣтску книжку або ґазету. Аґитуе проте всѣми силами, щобы нѣхто нѣчого не читавъ, а навѣть выклинае неслухняныхъ зъ амбоны. Де вôнъ такій вородивъ ся — не знати, але се певно, що вôнъ о 300 лѣтъ за пôзно зôставъ польскимъ попомъ и въ додатку вмѣсто до Африки, заблудивъ до вôльной Америки...

— „DZENNIK CHICAGOSKI" въ ч. 177. зъ 30. линня с. р. мѣстить зъ Милятина допись (вôдпустове мѣсце въ Галичинѣ), въ якôй каже, що сецесія (выходъ) рускихъ послôвъ зъ галицкого сойму не закаламутила „serdecznych stosunków" межи Поляками и Русинами, бо на руского Петра и Павла бувъ ту вôдпусть, а на нѣмъ тлумы Полякôвъ и Русинôвъ и „kapłanów obu obrządków". — Бачите, наші „serdeczn-i" вже й святынѣ выкористують, щобъ покрывати свои політичні шахрайства! Рускі священники повинні надъ симъ застановитись.

— **Катови** Бурôвъ, лордови Робертсови ухваливъ анґлійскій парламентъ 500 тысячь доларôвъ нагороды за »великі заслуги«, вôдданні въ бурскôй вôйнѣ.

— **Срашне** нещасте навѣстило по разъ другій дня 25. м. м. російске мѣсто Батумъ. Въ однômъ зъ великихъ складôвъ выбуховыхъ матеріялôвъ, положенômъ въ самômъ осередку мѣста, наступила експльозія, яка на кôлькасотъ метрôвъ довкруги знищила всѣ будынки и каменицѣ, а пôдъ ихъ звалищами найшло грôбъ бôльше якъ 100 людей. Мѣжь погибшими находить ся такожь 30 салдатôвъ и 3 офіцирôвъ.

— **Довгій** и завзятый страйкъ въ фабрицѣ Farrer Co. въ Ансоніи, Конн., що тягнувъ ся вôдъ 20. мая с. р. закôнчено въ мирнôй дорозѣ. Попустили дещо робôтники, мякшою зробила ся компанія (розумѣесь зъ мусу) и теперь фабрики знову въ руху.

— **Монастырь** и 29 домôвъ згорѣли дня 29. м. м. въ канадійскômъ мѣстѣ Montreal, на передмѣстю, званômъ La Prairie. Шкоду обчисляють бôльше, якъ на $100,000.

— **Вдова** по нѣмецкômъ цѣсарю Фридерику и сестра анґлійского короля Едварда VII. лежить на смертельнôй постели. Лѣкарѣ твердять, що еѣ конець близькій.

— **Родина** двôрского гаевого, Семена Поха, въ Кутковцяхъ, тернопôльского повѣта (въ Галичинѣ), зложена зъ 8 осôбъ, наѣвшись 14. м. м. ѣдовитыхъ грибôвъ, звнедужала. Жена и старшій сынъ гаевого померли, а решту родины, що менше спожила грибôвъ, вспѣли вôдратувати.

— **Бомы** (волоцюги) напали оногды недалеко Йонкерсъ, Н. Й. двохъ Русинôвъ, котрі въ нетверезômъ станѣ вертали зъ погулянки и дали имъ таку прочуханку, що будуть и внукамъ розповѣдати. Окрômъ того вôдобрали имъ 8 долярôвъ, здерли святочне убране и голыхъ, мовъ турецкихъ святыхъ, пустили домôвъ.

— **Нову** цукровню будують въ Вігокенъ, Н. Дж. коло Гобокенъ. Знайде тамъ заняте понадъ 200 робôтникôвъ. Властителѣ Thomas Crooks & Co.

— **Василь Шимчукъ,** зъ Ставчанъ, пов. Кôцмань, Буковина, котрый минувшои весны въ мѣсяци маю дôставъ ся до Ивановои хаты на пять лѣтъ, хотячи хутше выйти на волю, повѣсивъ ся въ Stonewall, где вôдсиджувавъ кару. Оставивъ сиротами жену и четверо дѣточокъ въ старômъ краю.

Ф. Т. С.

Пересторога.

До Вінніпеґъ (Канада) дня 23. юлія с. р. приѣхавъ зô Спол. Державъ православный пôпъ. Звертаю увагу всѣхъ гр. кат. Русинôвъ въ Канадѣ, щобы вы не забули, дорогі братя, що вы не цареславні, але що на вашômъ чолѣ вырыто грубыми буквами: Украинець-Русинъ; отже колисьте чекали довше, то чекайте еще меньше, а до насъ невдовзѣ приѣде нашь священникъ.

Ф. Т. Стефаникъ,
пр. рад. цер.

— **Поименный** выказъ членôвъ братства св. І. Крестителя зъ Травґеръ-Калюметъ, Па., що надôслали на Р. Н. Дôмъ Еміґр. квоту $15.00, а зложили слѣдуючі по 50ц.:

Всч. о. Мих. Балогъ, М. Ющакъ, Я. Копцялъ, Ив. Фарииякъ, Л Гусакъ, Т. Спѣнъ, А. Ґаль, В. Мамрошь, П. Перогиничь, П. Ротко, М. Готко, Д. Чичило, А. Семаницкій, В. Кащикъ, С. Гайдошь, В. Ющакъ, П. Вархолякъ, Д. Юрчакъ, Т. Гривна, П. Подолякъ, Т. Мацко, А. Верецкій, Н. Верецкій, И. Семановъ, В. Шолтисъ, Д. Грицко, П. Рахель, М. Высовскій, В Смолей, С. Смаржь.

К. Кирчôвъ, секретарь.

— **Якъ** звѣстно зô справоздания урядового, Сп. Державы вывозять велику масу товарôвъ за границю, платять дорого за перевôзъ тыхъ-жь и таки помимо того всего продають ихъ таньше Европейцямъ и другимъ людямъ, якъ своимъ тутъ въ Америцѣ. Оно выдаесь чуднымъ, але справдѣ такъ есть, то тому, що Американцѣ поставили дуже велику оплату за товарѣ привожені сюда зъ заграницѣ; отже зъ чужого краю нѣхто его не довезе, а за те мы тутъ въ дома мусимо платити за все стôлько, скôлько панове кôмпаністы намъ прикажуть.

— **Михайло Ворса,** зъ села Товстенькое, пов. Гусятинъ, Галичина, утопивъ ся въ Valley River, упавши неосторожно зъ моста въ воду; тѣла небôщика не можь найти, бо вода велика, а и до того дуже скора.

Ф. Т. С.

Якъ Цапко правувавъ ся?

(Зô споминôвъ аґента „Свободы".)

ОДНОГО вечера ишовъ я колектувати за »Свободу«, а було то въ зимѣ. Иду собѣ за дорогою, ажь тутъ напротивъ мене стае якійсь чоловѣкъ.

— Слава Ісусу Христу, каже вôнъ.

— Слава во вѣки.

— Куда-ж так ідете? — пытае Цапко, бо такъ той чоловѣкъ звавъ ся.

— Та колектувати грошѣ за »Свободу«. Може и вы бы були ласкаві де-що дати?

— Ой Боже, здаво би ся, але кой не маю при собі лем 3 таляри, а здаво би ся дашто випити хоц рас на місяц... Але ідіт ґу моїй жені та она вам дашто даст.

— Олрайтъ, Цапку, я тамъ пôйду, але перше маю зайти тутъ до пару людей.

— Добрі, сказав Цапко.

Незадовго обôйшовъ я тіи »гавзы« тай иду до Цапка. Выходжу за мѣсто — ажь тутъ щось ся рушае биля самои дороги. Станувъ я, думаю, щобы то могло бути, по хвили иду близше — ажь тутъ лежить Цапко у дичу (ровѣ), а собака двигае задну ногу надъ его головою... Иду близше до него, собака стала брехати — я зôгнувъ ся по камѣнь, тай песъ втѣкъ. Тогды взявъ я Цапка за руку, хочу двигати, але где тамъ? Волосе примерзало до землѣ такъ, що не годенъ головы двигнути. Що тутъ робити? Годѣ-жь такъ лишити чоловѣка отже тягну, ажь волосе трѣщить, а его собака такъ брепе, що ажь страхъ. Двигнувъ я Цапка тай вôдпровадивъ до дому. Дома жѣнка пытае:

— Де грошѣ?

— Та нема, хтоси хкрал; певно той, що мене двигнул. Чекай, я его научу, лем піду до склаера; я его научу!

Пôйшовъ Цапко до скваера по варентъ, а скваеръ пытае его:

— Якъ ваше мено?

— Та я і сам не знаю; люде звут мене гвупий Цапко.

— Та що такого вамъ хто завинивъ?

— О, пане, гроши мі еден хкрал.

— А скôлько?

— Та взял ем 23 дуляри пейди, то нич немам.

— На маешь тутъ варентъ. А свѣдка маешь?

— О, ест.

— Якъ его имя?

— Джек.

— А якъ прозвище?

— Та собака.

— Добре, — сказавъ скваеръ. — Справа буде завтра о 1-ôй годинѣ.

— Добрі, сказавъ Цапко.

* * *

Прійшла перша година на другій день пополудни и зачала ся справа Скваеръ заприсягнувъ Цапка.

— Ну, Цапку, скажи чимъ тебе образивъ сей чоловѣкъ?

— Гроши мі хкрал.

— А маешь на тое свѣдки?

— Єст, моя собака виділа.

— А скôлько тобѣ укравъ?

— Вшитки, што ем мал. Взял ем 23 дуляри пейди, а дал ем 10 таляри до штору, 5 таляри ренду од гавзу, а 5 таляри до бучера, а 3 таляри за пиво, а веце ани цента ем недал ниґде...

— Та що хочеш чоловѣче? Що-жь вôнъ тобѣ мавъ взяти, коли ты ничь не мавъ, бо вôддавъ есь довги.

— О но, пане, каже Цапко. Я колиси лем 10 таляри взял пейди і так ми 5 дуляри зоставо.

— Ну-ну, не говори ты дуже, але заплати кошта 7 долярôвъ.

— А за што?

— За тое, щось тутъ троха постоявъ...

— Я, пане, цілий місяц в гавзі сидів за 5 таляри, а ви хочете 7 талярі за едну годину? Я на то не пристаю.

— А маешь за себе бейлъ 300 долярôвъ?

— Єст, сказавъ Цапко.

— Олрайтъ, то справа пôде до корту — закôнчивъ скваеръ.

* * *

Шукае Цапко адвоката. Пôйшовъ вôнъ до повѣтового мѣста, тамъ где есть кортъ (судъ) тай пытае кождого чоловѣка, чи не знае, де есть добрый адвокатъ, але кождый каже, що не знае, тай иде Цапко дальше.

Ажь тутъ надходить якійсь жидокъ. Побачивъ его Цапко тай пытае:

— А ци не знате ви, пане, даде о добрім адукаті?

— А вам треба адукат?

— Так, сказавъ Цапко.

— Та-ж я само дуже добре адукат — вôдповѣвъ жидокъ.

— О-райт, каже Цапко, Господи слава Тобі. А кельо ви хочете?

— Я не знам, яка справа...

— О, пане адукат, то так биво: Я ішол з міста до дому, тай ем троха спочил коло дороги за містом, а тамтой гунцмут ішол за вном і кинул мене до болота, гроши мені украл і пияком ня прозивал.

— Добрі, тераз юж знам як то биво, каже жидокъ. То вас буде коштувати 24 талярім.

— Добрі, вôдповѣвъ Цапко, я дам; акурат тільо мам.

— Дякую за гроши — сказавъ »адукатъ«. Маєте ся поставити на справу; х понедільок зачнут ся ґранджюри.

* * *

Прійшовъ Цапко до суду тай сидить оденъ день, другій день, ба сидить вôнъ вже и цѣлый тыждень, а его справы не чути. Сидить Цапко, не знае що тому за причина, а вкôнци подумавъ:

— А, піду я за тымъ адукатом, опитати ся его.

Выйшовъ на мѣсто ажь тутъ иде его »адукатъ« тай пытае:

— А якже Цапку тое право?

— Ва, та нема ничого...

— А ви не знате, чом то вашого права нема? — То я вам скажу: зато вашого права еще не биво, бо еще шибениця не готова.

— На що шибениці? — пытае Цапко.

— Єс, а на що він вас прозивал пияком? Єго мусят повісити за то.

— Так ему треба — потвердивъ Цапко.

— На другий місяц ваша справа буде напевно.

— Добрі, пане адукат.

* * *

Прійшовъ часъ, Цапко поставивъ ся на право.

Кричить судія:

— Єсть тутъ Цапко?

— Єст.

— А чимъ тебе образивъ тамтой чоловѣкъ?

— Прошу пана судиї, кинул мене до болота і гроши мі забрал...

— А маеш ты на тое свѣдка?

— Так, маю. Моя собака виділа, бо на нього так брехава, що аж моя жінка чува...

— Ха-ха-ха, всѣ ся засмѣяли.

— Цапко мае заплатити коштôвъ 35 долярôвъ, сказавъ судія; а якъ не заплатить, то дôстане 3 мѣсяцѣ арешту.

— А за што? — пытае Цапко. За то, што мене назвал пияком?

— Тихо, крикнувъ судія. Берѣть его до Ивановои хаты.

И взяли его полісмены, а Цапко собѣ заплакавъ, на що его жидôвскій адвокатъ вывѣвъ.

На другій день мусѣла жѣнка продати корову, щобы свого мужа зъ арешту вымѣнити.

Такъ тіи ґаздують, що не читають »Свободы«.

С. К.

Руско-американьска народна пѣсня.

XXI.

Уж ся наш Франц Йосиф до розуму бере,
Що найкрасші міста Москаль му відбере.
Відобрав му Унґвар, відбере Кошиці,
Бо найліпші хлопці то суть в Америці.
Зачав ся Франц Йосиф з конзулями радзіц
Як ма млодих хлопців до краю спровадзіц.
Конзуль му відписав, що з того не може —
Америка »фрі контри«, хто лем робіц може.

Записавъ В. Гришко, Olyphant, Pa.

УРИВОКЪ ЗЪ БЕСѢДЪ
при великôй склянцѣ.

— Зачуваю, Лешку, що хочешь йти до краю.

— Такъ, стрыйку.

— То зле хлопче, бо тамъ скудне черевина. Польскі шляхтичѣ, небоже, все зъ неи выдупшать...

— Етъ, лишѣть мою черевину, а послухайте лѣпше, що пишуть въ новинкахъ.

— Ну, читай!

— Въ Галичинѣ е (пôсля новои конскрипціи) 915 тысячь 811 коней, 3 міліоны 700 тыс. 618 рогатои худобы, 960 мулôвъ и ослôвъ, а.....

— Такъ мало ослôвъ??

— Такъ ту пише.

— О. то теперь буде ихъ значно бôльше...

— Чому, стрыйку?

— Бо ты тамъ ѣдешь...

— А колька бы васъ, стрыю, колола! Се таке менѣ за мое пиво, що вамъ фундую...?

Пôдс. Чалый.

ВСЯЧИНА.

МЕРТВЕ МѢСТО.

Передъ рокомъ зъ нагоды гіґієнічного конкурсу въ Неаполи, запрошено членôвъ зъѣзду до Помпеѣ и тамъ въ честь конґресу, розпочато вôдкопувати при гостяхъ ту часть присыпаного передъ двома тысячами лѣтъ мѣста, де передвиджувано богатû археольоґічнû здобутки. Насамперêдъ подыбано муръ, покрытый фресками, а дальше вôдслонено цѣле гарне мешканє. На стѣнахъ виднѣли артистичнû малюнки, а кôмнаты були богато умебльованû. Властителемъ дому бувъ Марко Люкрецій Фронтінісъ. Мешканє складало ся зъ атріюмъ и пятьохъ кôмнатъ. Въ атріюмъ фрескъ представляє Астіяґеса, сына Ахілля, якъ єго церковнû слуги пробивають копіями за збезчещенє святынѣ. Другій фрескъ представляє »тоалєту Венеры«, але деякû археольоґи поясняютъ, що тема фреску зовсѣмъ инша, бо на першôмъ мѣсци виднѣє на фреску Марсъ, а Вульканъ, мужъ Венеры, стоить на дальшôмъ плянѣ. Крôмъ сихъ двохъ найбольшихъ фрескôвъ є ще кôльканайцять меншихъ. Въ послѣднôй кôмнатѣ найдено 5 кôстякôвъ, а оденъ зъ нихъ державъ въ рукахъ срѣбну пушку, повну срѣбныхъ грошей. — Недавно вôдкрыто въ сусѣднôмъ домѣ безлѣчь срѣбныхъ предметôвъ, а мѣжъ ними: чудово рѣзьбленый кôтличокъ зъ ручкою, двѣ ложки, перстень и кôлька медалѣвъ. — Археольоґи запевнюють, що поза мурами мѣста Помпеѣ вôдкрыють ще цѣлû скарбы для археольоґіи, може навѣть больший чимъ въ сусѣднôмъ Боско Реале або въ Боско Тікасе.

— Нѣмецке правительство запомагає нѣмецкû школы въ Турціи, Голландіи, Бельґіи, Румуніи, Трансвалю и Бразиліи, де ихъ єсть 29.

— Армія спасенія (салвейшенъ арми) має своихъ представителѣвъ въ 47 краяхъ, выдає 45 выдань на 21 языкахъ.

— НюЙоркъ будує въ горахъ Adirondacks державный шпиталь для самыхъ лишь сухотникôвъ сумою 100 тысячь дол.

— Золото и срѣбло, зъ котрыхъ въ филаделфійскôй монетарни выробляють грошѣ, переховують ся въ сильныхъ, сталєвыхъ льохахъ, котрыхъ стѣны суть грубû на 7 цалѣвъ. Срѣбло єсть збите въ одну величезну масу. Єсли-бъ злодѣй хотѣвъ єго вкрасти, то мусѣвъ бы впередъ выладовати єго на найсильнѣйшій вôзъ до розвоженя пива, але закимъ бы хтось хотѣвъ дôстати ся до тыхъ льохôвъ, то мусѣвъ бы розбити сильну скалу. Въ тôй скалѣ плыне вода проводами, котра залле цѣлу минцовню въ разѣ розбитя тои скалы.

— Въ анґлійскихъ фабрикахъ бавовняныхъ выробôвъ робить 232,821 женщинъ, а лишь 147,245 мущинъ.

— До Лондону спроваджують 4 міліоны парасолѣвъ.

— Мале мѣсто Los Angelos въ Калифорніи має 13 наркôвъ, на котрû пересѣчно припадає по 3,740 акрôвъ землѣ.

— Оденъ австрійскій офіцеръ не принявъ поєдинку зъ свого релігійного переконаня. За то »здеґрадовали« єго и часъ службы мусѣвъ перебути яко простый жовнѣръ.

— Ню-йоркска поліція зôбрала зъ каръ 100 тысячь дол. 1899 р., а 78 тысячь дол. минувшого року.

— Войсковû лѣкарѣ твердять, що зъ выразу твари убитыхъ въ борбѣ жовнѣрôвъ можна пôзнати, яка была причина смерти. Лиця тыхъ, котрû вмерли зъ ранъ, мають выразъ лагôдный, вôдпочинку, тыхъ, що зôстали убитû кулею, выразъ болю.

— Въ Нѣмеччинѣ робôтники зъорґанізованû найлѣпше, тамъ асекурація примусова. Єсли-бъ розложити тôй грошь, якій выплачуєсь асекурованымъ робôтникамъ, то встало бы міліонъ марокъ на оденъ день.

— Сыръ єсть нестравный, бо ажь 7 годинъ часу потребує жолудокъ, щобы єго стравити.

КÔЛЬКО Є МАГОМЕТАНЪ НА СВѢТѢ?

Турецко правительство оголосило недавно, що въ европейскôй Турціи жіє 18 міліонôвъ исповѣдникôвъ исляму, въ Малôй Азіи и Индіи 99 міліонôвъ, въ Хинахъ 20 міліон., въ пôвнôчнôй и въ пôвнôчно-всхôднôй Африцѣ 36 міліон., а въ прочихъ краяхъ 23 міліоны. Всѣхъ отже разомъ є на свѣтѣ 197 міліонôвъ магометанôвъ, або иншими словами — они становлять бôльше, якъ 14 процентъ населеня землѣ.

— Президентъ компаніи Mutual Life Insurance въ Ню Йорку має $125 тысячь рôчнои пенсіи, а президентъ Equitable Life Insurance компаніи 150 тысячь дол.

— Чотыри пятыхъ частей всѣхъ еміґрантôвъ до Сполученыхъ Державъ затримують ся въ всхôдныхъ державахъ якъ Ню Йоркъ (найбôльше), Масечусетсъ, Конектикутъ, Ню Джерзи, Пенсилвенія.

— Унія бартендерôвъ въ Бостонѣ домагає ся, щобы єѣ члены працювали лишь 8 годинъ денно.

— Торговля губками єсть промысломъ Кубанцѣвъ. Зъ Батабано высылають до всѣхъ частей свѣта губокъ вартости оденъ міліонъ дол. рôчно.

— **Братство** св. Пророка Илии въ Scranton, Pa. буде принимати въ мѣсяцю августѣ новыхъ членôвъ до братства не лишь старшихъ, але и дѣти вôдъ одного року почавши, безъ вступного.

Демко Лешко, предсѣд.,
Андр. Вѣляцкій, секр.

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА и ПАВЛА ВЪ ANSONIA, CONN

Гавр. Дзядыкъ, предсѣд.; Ст. Собѣнъ, заступникъ председателя; Г. Горбаль, секретарь, 130, Main str., Derby, Conn.; Ил. Глава, заст. секр.; А. Пôдбережнякъ, касіеръ, Д. Сидорякъ заст. кас., М. Пôдбережнякъ капитанъ; оп. хорыхъ: Петро Карнацъ въ Ансоніи и Яцко Качмарчикъ въ Дерби; Ст. Петровскій дверникъ; А. Горбаль секр. Союза, Box 320, Derby, Conn. Въ Waterbury філія: Д. Демановичъ пред, И. Константкевичъ секр.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ИЛИИ въ SCRANTON, PA.

Демко Лешко предсѣдатель, М. М. Югасъ записникъ, Стеф. Масляръ касіеръ, Семанъ Чипакъ контрольоръ, Андр. Вѣляцкій секретаръ. Листы адресовати до секретара А. Вѣляцкого, Warren Str. No 8

Братство св. Петра и Павла въ Trauger, Pa.

Иванъ Червѣнка, предсѣдатель; Мацей Єндрекъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гардый, секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ Кужденій, записникъ; Петро Єлепьовскій касіеръ.

Бр. св. О. Николая въ Troy, N. Y.

Предсѣдатель Пав. Рончковскій, заступ. пред. Анд. Ксеничъ; секретаръ М. Бискупъ, касіеръ Петро Рончковскій, заст. кас. Пет. Бабякъ, контрольоры Фил. Гира, Ст. Рончковскій, Ив. Сливь. Секретарь „Союза" Петро Рончковскій.

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринякъ, предсѣдатель; Ал. Семанцкій, мѣстопред.; Т. Ґривна, секретарь; М. Берецкій, касіеръ; контрольоры Д. Грицко и М. Ющакъ; дверникъ Пор. Подолякъ. Мітинґи вôдбувають ся кожду другу недѣлю по першôмъ въ гали церковнôй.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. на рôкъ 1901:

О Варика предсѣдатель. И. Щелецкій заступникъ, Варт. Дурнякъ секретарь, Тит Дубець заступникъ, Анд. Драґанъ касіеръ, А. Телехъ заступникъ. С. Радко контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Афт. Дубянскій, Иванъ Спякъ, И. Павелчакъ. А. Сивикъ. С. Скирпанъ дверникъ. Д. Фешъ заступникъ, Г. Микулякъ капитанъ.

Урядъ братства Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.

Ив. Сончишакъ предсѣдатель. Ив. Вознякъ заступникъ, Спир. Горощакъ касіеръ, П. Завада секретарь, Анд. Широхъ писаръ, Ос. Дзюричко опѣкунъ хорыхъ, Вас. Кретъ дверникъ. Мітинґи вôдбувають ся кождои першои недѣлѣ по 15-ômъ. Заложене 21-го фебруара 1900.